

Projekt Cesty k inkluzi – DVPP

Program DVPP: Předcházení školní neúspěšnosti

Název vzdělávacího kurzu: Specifika komunikace učitele s rodiči žáků ohrožených školní neúspěšností

Cíl vzdělávací akce: zvýšit u pedagogů kompetence k navazování raportu s rodiči žáků ohrožených školní neúspěšností, vybavit učitele dovednostmi a postoji potřebnými ke krizové komunikaci s rodiči a udržení profesionality v komunikačně náročných situacích.

Obsahová struktura kurzu:

- Vztah školy a rodiny v současném českém prostředí – požadavky, očekávání, realita
- Komunikace školy s rodinou – obsah, forma, možnosti
- Komunikace učitele s rodiči žáka ohroženého školní neúspěšností – vztah rodiče neprospívajícího žáka ke škole a k učiteli, neprospěch a nevhodné chování jako téma komunikace, komunikační bariéry mezi školou a romskými rodiči
- Převažující interpersonální strategie učitelů v interakci s rodiči žáků ohrožených školní neúspěšností
- Krizová komunikace – předpoklady, podmínky
- Aplikace prvků krizové komunikace s rodiči žáků ohrožených školní neúspěšností – zvyšování důvěryhodnosti učitele, legitimizace emocionality rodičů, timing, konstruktivita

Doporučená literatura:

- NELEŠOVSKÁ, A. *Pedagogická komunikace*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. ISBN 80-244-0510-5.
- KATRŇÁK, Tomáš. *Odsouzení k manuální práci: vzdělanostní reprodukce v dělnické rodině*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004. ISBN 80-86429-29-6.
- RABUŠICOVÁ, M; ŠEĐOVÁ, K.; TRNKOVÁ, K.; ČIHÁČEK, V. *Škola a (versus) rodina*. Brno: MU, 2004. ISBN 80-210-3598.
- VYMĚTAL, J. *Průvodce úspěšnou komunikací*. Praha: Grada Publishing, 2008, ISBN 978-80-247-2614-4.

Forma: prezenční

Hodinová dotace: 7 vyučovacích hodin přímé prezenční výuky + následné individuální konzultace

Cílová skupina: pedagogičtí pracovníci partnerských základních škol

Plánované místo konání: prostory FPE ZČU v Plzni nebo prostory zajištěné školou

Jmenný přehled lektorů: Mgr. Vladimíra Lovasová, Ph.D.

Odborný garant: Mgr. Vladimíra Lovasová, Ph.D.

Materiální technické vybavení:

- učebna s dataprojektorem, připojení k internetu

Způsob vyhodnocení:

- Popis úspěšného vedení rozhovoru s rodiči žáka ohroženého školní neúspěšností – příklad dobré praxe
- Evaluační dotazník

Projekt Cesty k inkluzi – DVPP

Program DVPP: Předcházení školní neúspěšnosti

Název vzdělávacího kurzu: Možnosti pozitivní psychologie při ovlivňování klimatu školy a školní třídy

Cíl vzdělávací akce: Poskytnout pedagogům partnerských škol ucelené informace o významu a možnostech pozitivní psychologie při ovlivňování klimatu školy a školní třídy, vybavit učitele baterií technik k přímé aplikaci pozitivní psychologie ve škole.

Obsahová struktura kurzu:

- Klima školy: vymezení, typy, aktéři, možnosti zjišťování
- Vliv klimatu školy a třídy na školní úspěšnost žáků
- Pozitivní klima školy a třídy
- Význam pozitivní psychologie – pozitivní emocionalita, vědomí smysluplnosti existence, kvalitní mezilidské vztahy, angažovaná aktivita a pracovní a studijní úspěšnost
- Pozitivní edukace – rozvoj silných stránek charakteru žáků, podpora společensky žádoucích forem chování
- Náměty a principy praktického využití programů pozitivní edukace ve škole

Doporučená literatura:

- GRECMANOVÁ, H. *Klima školy*. Olomouc: Hanex, 2008. ISBN 978-80-7409-010-3.
- KŘIVOHLAVÝ, J. *Pozitivní psychologie*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-835-X.
- SLEZÁČKOVÁ, A. *Průvodce pozitivní psychologií. Nové přístupy, aktuální poznatky, praktické aplikace*. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-3507-8.
- ŽALOUĐÍKOVÁ, I. Pozitivní edukace, pozitivní psychologie přínos pro vzdělávání ve školách. In Filová Hana, Havel Jiří, Kratochvílová Jana (eds). *Vytváření příležitostí pro vzdělávání všech dětí na 1. stupni ZŠ*. Brno: Munipress, 2014. ISBN 978-80-210-6889-6.

Forma: prezenční

Hodinová dotace: 6 hodin + následné individuální konzultace

Cílová skupina: pedagogičtí pracovníci partnerských základních škol

Plánované místo konání: prostory FPE ZČU v Plzni nebo prostory zajištěné školou

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

CESTY K INKLUZI
CZ.02.3.61/0.0/0.0/15_007/0000166

Jmenný přehled lektorů:

- Mgr. Vladimíra Lovasová, Ph.D.
- Mgr. Kateřina Kubíková, Ph.D.

Odborný garant: Mgr. Vladimíra Lovasová, Ph.D.

Materiální technické vybavení:

- učebna s dataprojektorem, připojení k internetu

Způsob vyhodnocení:

- Reflexe aplikace technik pozitivní psychologie ve škole
- Evaluační dotazník

Projekt Cesty k inkluzi – DVPP

Program DVPP: Předcházení školní neúspěšnosti

Název vzdělávacího kurzu: Práce s kulturní diverzitou

Cíl vzdělávací akce: připravit pedagogy na práci s dětmi ze sociokulturně odlišného prostředí (děti s odlišným mateřským jazykem, romské děti apod.). V části teoretické bude prezentována oblast interkulturní komunikace (specifika, odlišnosti napříč kulturami). Pozornost bude věnována nejčastějším obtížím žáků a jejich rodičů s odlišným mateřským jazykem při osvojování si češtiny jako vyučovacího jazyka (jednou z nejpočetnějších skupin jsou cizinci z ruský mluvících oblastí). V části praktické budou diskutovány a na modelových příkladech demonstrovány možné efektivní principy, strategie apod., které mohou učitelé využívat při práci s touto cílovou skupinou.

Forma: prezenční

Hodinová dotace: 10 h (Katedra pedagogiky – 3 h, Katedra českého jazyka – 4 h, Katedra ruského a francouzského jazyka – 3 h)

Obsahová struktura kurzu:

- Obecný úvod (KPG)
 - Obecné principy práce s diverzitou – možnosti, metody multikulturní výchovy (co je diverzita, s jakými příklady diverzity se setkáváme v rámci své pedagogické praxe)
 - Oblast interkulturní komunikace – verbální, neverbální složka komunikace, oblast kulturní etikety, kulturních standardů (příklady nejčastějších odlišností, nedorozumění napříč kulturami)
 - Nejčastější bariéry při přestupu žáka ze sociokulturně odlišného prostředí do české školy
 - Principy práce pedagoga s dětmi ze sociokulturně odlišného prostředí, rozvoj interkulturních kompetencí (rozběr konkrétních příkladů, příklady vhodné metodiky)
- KRJ
 - Principy práce s dětmi ruskojazyčných cizinců, vymezení nejčastějších bariér při jejich integraci do české školy, prostředky jejich překonávání
 - Specifika kultury dětí z ruský mluvících oblastí zejména ve vztahu ke vzdělávání, vztahu k autoritě, k plnění povinností a domácí přípravě

- Otázky víry a pověřivosti
- Představení odlišností v řešení určitých komunikačních situací mezi ruskojazyčnými rodiči a pedagogy, stanovení riskantních zón a jejich řešení, korekce vzájemných očekávání
- Práce s různými fázemi kulturního šoku. Rozbor modelových situací v interkulturní komunikaci, diskuse nad konkrétními příklady

- KČJ
 - Specifika češtiny jako vyučovacího jazyka pro žáky-cizince a žáky jazykově znevýhodněné (z důvodu kulturní či sociální jinakosti).
 - Možné přístupy k dětem s tímto jazykovým oslabením a hodnocení jejich výkonu.
 - Metody a dílčí techniky se zřetelem na podporu rozvoje verbální komunikace v českém jazyce (a to v rámci všech vyučovacích předmětů – celostní přístup k žákovi)
 - Tvorba specifických pomůcek a učebních materiálů s ohledem na individuální potřeby žáka a jeho komunikační a mentální schopnosti

- Diskuse k osvědčeným a efektivním strategiím a postupům na základě rozboru kazuistik, modelových situacích apod.

Základní studijní literatura k tématu:

- JARKOVSKÁ, L. et al. *Etnická rozmanitost ve škole, stejnost v různosti*. Praha: Portál, 2015.
- MOREE, D. *Než začneme s multikulturní výchovou. Od skupinových konceptů k osobnostnímu přístupu*. Praha: Člověk v tísni, 2008.
- MORGENSTERNOVÁ, M. et al. *Interkulturní psychologie, rozvoj interkulturní senzitivity*. Praha: Karolinum, 2007.
- PRŮCHA J. *Interkulturní komunikace*. Praha: Grada, 2010.
- PRŮCHA, J. *Multikulturní výchova: teorie-praxe-výzkum*. Praha: ISV nakladatelství, 2001.
- KASÍKOVÁ, H., STRAKOVÁ, J. *Diverzita a diferenciacie v základním vzdělávání*. Praha: Karolinum, 2011.
- KOSTELECKÁ, Y. *Žáci-cizinci v základních školách. Fakta, analýza, diagnostika*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 2013.
- *Žáci s odlišným mateřským jazykem v českých školách*. Praha: META, sdružení pro příležitost mladých migrantů.
- *Varianty – Interkulturní vzdělávání*. <http://www.varianty.cz>
- JEŽKOVÁ, V. *Školní vzdělávání v Ruské federaci*. Praha: Karolinum, 2013.

- PEŠKOVÁ, M. DATII, A., VASYLENKO, L., KLAUSOVÁ, V. *Já – imigrant. Jsem Imigrant.* Praha: Nakladatelství Vlasty Králové, Dryada, 2007.
- PEŠKOVÁ, M. *Reálie Ruska* (online). Dostupné z <http://www.ruskerealie.zcu.cz>
- BEDNÁŘOVÁ, J.; ŠMARDOVÁ, V. *Školní zralost.* Brno: Edika, 2015.
- HRDLIČKA, M. *Kapitoly o češtině jako cizím jazyku.* Plzeň: ZČU, 2010.
- HRDLIČKA, M. *Cizí jazyk čeština.* Praha: ISV, 2002.

Cílová skupina: pedagogičtí pracovníci z partnerských základních škol

Plánované místo konání: prostory FPE ZČU v Plzni nebo prostory zajištěné školou

Jmenný přehled lektorů:

- PhDr. Jaroslava Nováková, Ph.D.
- Mgr. Michaela Pešková, Ph.D.
- Mgr. Markéta Zachová

Odborný garant: Mgr. Markéta Zachová

Materiální a technické zabezpečení:

- Počítačová učebna s dataprojektorem, připojení k internetu

Způsob vyhodnocení akce:

- Společná závěrečná reflexe – diskuse k případovým studiím, příklady z praxe, sdílení zkušeností
- Vyplnění evaluačního dotazníku
- Účast na evaluačním kolokviu
- Získání osvědčení

Projekt Cesty k inkluzi – DVPP

Program DVPP: Předcházení školní neúspěšnosti

Název vzdělávacího kurzu: Zvládání problémového chování žáků

Cíl vzdělávací akce: Zvýšit u pedagogů kompetence k předcházení a řešení problémového chování žáků v kontextu současné situace ve školách.

Obsahová struktura kurzu:

- Nevhodné a rizikové chování žáků
- Problémový žák – charakteristické vlastnosti problémových žáků, příčiny problémového chování žáků, ekonomické a sociální aspekty
- Práce s problémovými žáky – interakce učitel-žák, postoje, komunikační specifika, autorita učitele
- Preventivní působení na výchovně problémové žáky – analýza případových studií
- Škola v konfrontaci s výchovně problémovými žáky – analýza případových studií
- Možnosti aktuální intervence učitelem
- Práce třídního učitele se třídou
- Podstata spolupráce rodiny a školy při řešení problémového chování
- Spolupráce třídního učitele s ostatními vyučujícími
- Spolupráce školy s institucemi

Doporučená literatura:

- AUGER, M, T., BOUCHARLAT, CH. *Učitel a problémový žák*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-907-0.
- BENDL, S. *Kázeňské problémy ve škole*. Praha: Triton, 2004. ISBN 80-7254-453-5.
- KYRIACOU, C. *Řešení výchovných problémů ve škole*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-945-3.
- TRAIN, A. *Nejčastější poruchy chování*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-503-2.
- VÁGNEROVÁ, M. *Psychologie problémového dítěte školního věku*. Praha: Karolinum, 1997. ISBN 80-7184-488-8.

Forma: prezenční

Hodinová dotace: 7 vyučovacích hodin přímé prezenční + následné individuální konzultace

Cílová skupina: pedagogičtí pracovníci partnerských základních škol

Plánované místo konání: prostory FPE ZČU v Plzni nebo prostory zajištěné školou

Jmenný přehled lektorů: PhDr. Václav Holeček, Ph.D.

Odborný garant: PhDr. Václav Holeček, Ph.D.

Materiální technické vybavení:

- učebna s dataprojektorem, připojení k internetu

Způsob vyhodnocení:

- Strukturovaná kazuistika řešení problémového chování žáka
- Evaluační dotazník

Projekt Cesty k inkluzi – DVPP

Program DVPP: Předcházení školní neúspěšnosti

Název vzdělávacího kurzu: Specifika práce s heterogenní skupinou žáků na ZŠ

Cíl vzdělávací akce: účastníci se seznámí se základními skupinovými procesy, naučí se je vnímat a dělat do jednoho z nich cílené intervence tak, aby skupina, se kterou pracují, efektivně spolupracovala na plnění úkolu a fungovala v ní kooperativní atmosféra

Obsahová struktura kurzu:

- skupinová dynamika (procesy a jevy přítomné v každé skupině lidí komunikace a interakce, vedení a motivace, pozice a role, fáze vývoje skupin v čase, cíle a normy, atmosféra, podskupiny a struktura skupiny)
- heterogenita v prostředí školní třídy (čím je způsobena heterogenita školních tříd, jak se promítá do jednotlivých prvků skupinové dynamiky)
- reagování na konkrétní situace ve třídě, ve kterých hraje roli heterogenita přes práci s vybranými prvky skupinové dynamiky (komunikace a interakce, cíle a normy, vedení a motivace)
- společná formulace konkrétních doporučení do praxe

Doporučená literatura:

- DUBEC, Michal. Nepřizpůsobivé chování žáků jako výzva pro učitele. *Časopis Prevence*, Praha, Život bez závislostí, 2014, 11(10), s. 11 a 15.
- DUBEC, Michal a kol. *Online katalog podpurných opatření pro žáky se zdravotním postižením a sociálním znevýhodněním, kapitoly: Průběžná podpora kladných vztahů a spolupráce mezi žáky, Zvládání/ facilitace náročného chování žáků (okamžité řešení krizových situací, facilitace náročného chování, efektivní komunikace učitele), Zajištění klimatu pro bezpečnou komunikaci mezi žáky i učiteli, Podpora žáků při formování žákovské skupiny*. 1. vyd. Olomouc: UP, 2014, celkem 14. s.
- DUBEC, Michal. *Poznáváme, určujeme a dodržujeme základní pravidla chování ve třídě a ve škole*. Praha Projekt: Odyssea, 2008. ISBN: 978-80-87145-15-9
- BELZ, Horst a Marco SIEGRIST. *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení: východiska, metody, cvičení a hry*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2015, 375 s. ISBN 978-80-262-0846-4.
- FEŘTEK, Tomáš. *Ředitelská kuchařka, aneb Jak udělat vaši školu přitažlivější pro děti a jejich rodiče*. Kladno: Občanské sdružení AISIS, 2002, 125 s. ISBN 80-238-8600-2.

- KOMÁRKOVÁ, Růžena (ed.), Ivan SLAMĚNÍK (ed.) a Jozef VÝROST (ed.). *Aplikovaná sociální psychologie*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2001, 224 s. Psyché (Grada). ISBN 80-247-0180-4.
- KOŽNAR, Jan. *Skupinová dynamika: (Teorie a výzkum)*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1992, 219 s.

Forma: prezenční

Hodinová dotace: 10 vyučovacích hodin výuky

Cílová skupina: pedagogičtí pracovníci partnerských základních škol

Plánované místo konání: prostory FPE ZČU v Plzni nebo prostory zajištěné školou

Jmenný přehled lektorů:

- Mgr. Michal Dubec

Odborný garant: Mgr. Michal Dubec

Materiální technické vybavení:

- Učebna s dataprojektorem a flipchartovým stojanem s cca 10 papíry

Způsob vyhodnocení:

- Reflexe možností použití obsahu programu ve škole
- Evaluační dotazník